

# י.א. איזו שנימלה יפה

זהו הפיתוי. אבל בתום ההוייה הוא חוזר אל עצמו ואל שליחותו, ומת על הצלב בשימחה.

מהו המסר של הסרט? ניקוס (זורבה היווני) קאונצאקיס הוא מסר אחד הוא שגורלו האישי של ישוע אינו חשוב. גם אילו ירד מן הצלב ונשאר בחיים, לא היה זה משנה. כפי שאומר לו שאולי פאולוס בטרטו: גם אם תספר לאנשים שלא מתת על הצלב, לא יאמינו לך. האנושות זקוקה לאגדת האישי שמת על הצלב כדי לטהר אותה מחטאיה. היא לא תרשה לאיש ליתול ממנה את האגדה הזאת.

אפשר להבין את המסר גם אחרת. גם אילו יכול היה ישוע לרמות מבלי לפגוע בשליחותו, לא היה עושה זאת. המוות על הצלב היה גם בחינת הגשמה אישית. ישוע לא היה מרמה ומביים מוות פיקטיבי על הצלב, הגשמה היה עושה סקר בנפשו, גם אילו היה משוכנע שאין זה יכול לפגוע עוד בהתפתחות התנועה שהקים.

מי שחשש שמא חיבר קאונצאקיס מעין "זורבה הנוצרי" או "ישוע היווני", יכול להירגע. זוהי יצירה החרורה כבוד לישוע ולתורתו, תוך כדי הקפדה קיצונית על היחס החיובי ליהודים. בפסילת סרט זה הגיעה הצנזורה לשיא חדש של אבסורד.

## וניגש חורש בקוצר

לא היכרתי בחיי הרבה אנשים נחמדים כמו אלכסנדר זרחין. גילינו אותו בשנות ה-50, גר בפנסיון קטן ברחוב מגדלי בתל אביב. אחריכך גרנו במשך 28 שנים בבית אחד.

הייתי נתקל בו פעמים רבות בפתח הבית ובמעלית, ותמיד ספע חיובים ואימרות-שפר מן המקורות. בקומתו הגיע לגובה החזה שלי. מובן שחשבש תמיד מיגנבת, כי היה רתי מאוד, מבלי לכפות את רתו על איש.

מדי פעם היה שם לי בתיבת-הדואר מיכתב, רצוף בפסוקים של חז"ל, ובו הערה על ענייני דיוטא, הסבר על גילוי חדש בטבע, תגובה על משהו שהופיע בהעולם הזה (הוא היה חסיד נלהב של השבעון, וקרא בו כל מילה).

בחודשים האחרונים לא נתקלתי בו עוד. ידעתי שהוא חולה. ומתו לא הפתיע אותי. על כן, אך ציער אותי מאוד.

הוא היה דגם אחד ויחיד. אין מייצרים עוד כמותו.

עד הרגע האחרון עבד מוחו בלי הפסק. הוא היה מציא. בדירתו היו מיתקנים שונים ומשונים, מעשה ידיו, שבהם ניסה לרתום את הרוח ולהוכיח המצאות רבות אחרות.

ההמצאה הגדולה, שתורת לה התפרסם והפך סם-ידבר, היתה בתחום התמלת מיידיה בשיטה של הקפאה. אינני יכול לשפוט עד כמה צדק. באוניו טען כי היתה קנוניה של מומחים-כביכול, כדי להפריך את המצאתו המהפכנית. הממשלה אמנם היקצתה כספים לניסויים, אך ביצוע הניסויים לא ננסר לידיו, אלא דווקא לידו אחריה, שלא כולם היו מעוניינים להוכיח שהוא צדק. ואולי חובלה התמכת בידו חברות-ענק זרות, שלא היו מעוניינות בפיתוח המצאה חדשה שהיתה עלולה לחסל את ערך הפאטנטים הישנים שלהן. ראה פרשת טאקר.

עד הזמן האחרון היה מציא לי, ביומנו, העתקים של חילופיי המיכתבים בינו ובין דויד בן-גוריון. למשל מיכתב מה-6 במאוס 1955, כמה ימים אחרי ששב בן-גוריון מגלותו בשהדזבוקר למישרד-הביטחון:

מר דויד בן-גוריון הנכבד והיקר מאוד, חזק ואמץ: כי אתה תנחיל את העם הזה את הארץ. לולא עצירת-גשמים, הפוגעת בזמן לזמן בארצנו באופן מוחלט, לא היה הנגב למידבר וההר לשממה, ולא היתה הארץ נעזבת כל כך הרבה פעמים בהיסטוריה. אין לך מקום בארץ שלא היה מיושב פעם, אלא עצירת-גשמים מגלה את היישוב... רק פיתרון בעיית המים מ מ י ש א י ל ה הם סוף והרגשה במקור) יביא שבות אמיתית.

ככות הישגי הטכניקה להבטיח זאת בתקופה שלנו. בארץ שאין מספיק מים לחקלאות ולתעשייה אין גם מה להבטיח למישרד הביטחון... על כן אין בעיית המים יוצאת מן הכלל אף לגבי פעולות של שר-הביטחון.

...צריך להקים מכון למחקר מיוחד למים, כדי לפתור את בעיית ניצול מייים להשקאה, ולא לסמוך על מטר השמיים.

מוכרחים לשבור את האדישות ולמצוא את הכספים הדרושים, כי בנפשנו היא הבעייה.

יתר על כן, אם כבר עושים סידורים להשקאה, צריך לתכנן באקלים שלנו לא פחות מ-1200 מ"מ מים לשטח של שלחן, כי בהספק כזה אפשר לקבל אצלנו מינימום שלוש יבולים לשנה — או יוולו מאוד המים ליחידה, כי יוקטנו ההשקעות, כוח-האדם והאמורטיזציה פי כמה ליחידת-מים.

החקלאות לא יכולה לוותר על הישגי הטכניקה, וגם המציאות לא תרשה זאת. והרי גם הכתוב מבטיח: "וניגש חורש בקוצר, ודורך-ענבים כמושך הורע."

אם אפשר למצוא לניסיון 4.5 מיליון ל" — יש למצוא גם עוד 100-10 אלף להתרת ספקות שבפיתרון מלא, בין תקציב של מאות מיליונים ל" של השנה הבע"ל.

"אין עניות במקום עשירות", — אמרו חז"ל.

לא אדון שום שר (אל תדון את חברך, עד שתגיע למקומו!) אבל ברור לי כי "יש בכלל מאתיים — מנה" והרי גם ראשי ממשלה, וגם שר, ראשית כל אורח הוא, ואתה — אורח מיספר א' במדינה, הכל יעידו.

במיצוה רבה מן השמיים יסייעוך, ותבוא עליך הברכה. בכבוד רב ובחוקרה, א. זרחין.

כעבור שבוע שנים, ב-22 בנובמבר 1962, כתב לו בן-גוריון: ...אני יודע כי מחסור המים הוא המחסור החמור ביותר של ישראל (אחרי מחסור ביהודים, — אבל יותר יהודים זקוקים ליותר מים) ואם, באמת, בעותך נוכל לפתור בעיה זו, תימנה בלי ספק בין גואליה הראשיים של ישראל. בהוקרה, ד. בן-גוריון.

עד כה, בדרך ההיסטורית. הרי זה כאילו נאמר: "תראו, עד עכשיו לא היינו שווים כלום, אבל מעכשיו..."

## אריק ומאיר וחיים ותופיק

איישם נגנב, הרחק מעיזראם, יש מתנהמעצר סודי. אפשר לקרוא לו "אנצאר 5".

הוא מוקף גדריתיל מחושמלים. אנטיביטחון קודרייסר שומרים עליו מכל עבר, לבל יראה איש את הויסכים בו.

## אורי אבנרי



במחנה הזה יושבים אריאל שרון ומאיר וילנר, חיים ברילב ודויד לוי, תופיק טובי ויצחק נבון. כרגע מתנהל דיון אם לשלוח לשם גם את יעקוב חזן הקסיטי.

כל אלה הם מועמדים ראשיים של מיפלגותיהם. אך הכוחות הסודיים, החולשים על מערכת-הבחירות, החליטו שאסור להציגם. במקום מופיעים על המירקע אנשים צעירים ורעננים, המצויים בתחתית הרשימות, אם בכלל.

במוצאי יום-הבחירות יפתחו שערי המחנה, צי של מכונותי פאר יופיע ויקח את העצירים ישר אל לשכותיהם.

עד אז יישארו ב"למכו". לפי תורת הקאטולים, לימבו (וזהו מילה לאטינית, שפירושה שליים) הוא מקום בשולי הגיהנום, שבו שוהים צדיקים שלא נטבלו, ושעל כן לא יוכלו להיכנס לגן-עדן.

איני יודע אם האנשים האלה הם צדיקים דווקא, אבל בבחירות האלה הם נמקים בשוליים. אחריכך יגיעו לגן-עדן שלהם.

## הפיתוי האחרון של הצנזור

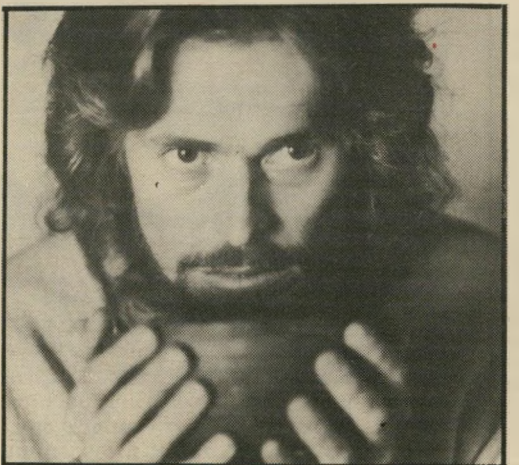
האם חזו אנשי המועצה לביקורת סרטים ("הצנזורה") בסרט הפיתוי האחרון שני ישוע, לפני שפסלו אותו מספקני.

אחרי שקראתי על הסרט בעיתוני העולם, ציפיתי לראות בו אורגיות, סצנות מיניות פרועות עם מרים המיגדלית, שאותן מדמיין לעצמו ישוע בשעה שהוא תלוי על הצלב.

שום דבר כזה אין בסרט. לא זה בלבד שאין זה סרט אנטי-נוצרי, אלא שזהו כמעט סרט מיסיונרי. ישוע שבסרט הוא מנהיג דתי דגול.

ושמו של האיש היה ישוע. "ישו" — האישיהתבות של ימח שמרויזכרו — הוא כינוי שהורדקו בו במסורת היהודית. האיש היה יהודי, ועל כן היה לו שם עברי.

בסרט מדמיין לעצמו ישוע הצלבון את חייו, אילו נטש את שליחותו, ירד מן הצלב וחזר הביתה. בדימויו הוא נושא לאשה את מרים, ידידתו-מנועה, מקים מיספחה, מגדל את ילדיו, חי חיים שקטים וטובים.



ישוע מנצרת ב"הפיתוי האחרון"

אם אשה באה למסיבה והכל אומרים: "יא, איזו שימלה נהדרת!" — סימן שהאופנאי נכשל. אם הכל אומרים "יא, כמה שאת יפה!" — סימן שהאופנאי הצליח.

לא השימלה צריכה למשוך את תשומת-הלב וההערצה, אלא מי שבתוכה. השימלה צריכה לעזור לאשה להבליט את אופייה ויופיה, לא להסיה ימה את תשומת-הלב.

כל זה נכון שיבעתיים לגבי תשדירי-בחירות. אם הציבור כולו יושב, כמו חבורה של מבקרית-טלוויזיה, ומת ווכה על המעלות והמיגרעות של התשדירים, ולא על המעלות והמיגרעות של המיפלגות בעלות התשדירים, הרי שהשדירים החטיאו את מטרם.

מטרתו של שדיר-בחירות היא להביא קולות. שידור, שאינו מבריק במיוחד, יכול להצליח מאוד במסימה זו. שידור מצויין מבחינה טלוויזיונית יכול להסתיים באפסיקולות.

השידור הטוב ביותר במערכת-הבחירות היה, לדעתי, השידור של חר"ש, שבו כיכב מוחמד בכרי. השחקן נעץ בצופה את עיניו הכחולות ואמר שהוא בן-אדם, לא בעייה דמוגרפית. זה פגע ישר בול.

אבל שידור זה לא יכניס לחר"ש (רק"ח) אף קול אחד. אלא שבניגוד לכל שאר המיפלגות, רק"ח פועלת לטווח הרחוק. השידור מופנה לציבור היהודי, ושם אין כמעט קולות צפים שרק"ח יכולה לרכוש אותם בשידור. אולם רק"ח פועלת מזה שנים רבות למען הלגיטימציה שלה, למען מקובלותה בחברה היהודית, והשידורים נועדו לכך.

כל שאר המיפלגות רצו למשוך קולות בשידוריהן. לדעתי, רק מעטות הצליחו בכך. בעיקר מפ"ם, המתחרה על קולות ר"ץ, ושהצליחה לשים את הדגש על ההבדל. חלק קטן משידורי המערך והליכוד. השידור של ר"ץ על גיוס בחורי-הישיבה. השאר היה בידור, תחליף לשנונית, לדאלאס ולבונות. מעניין, משעשע, אבל לא רלוונטי לבחירות.

הבל שזה נגמר. זה יהיה חסר לננו.

## דוגמניות השידור

לא סובל את שתי הנשים הצעירות בתשדירי הליכוד והמערך. הגברת מהליכוד מעצבנת במיוחד. היא נובחת את המילים, נתוקפנות ישראלית אופיינית. הליגלוגים של הגברת מהמערך אינם טובים יותר.

אבל לא זה העיקר. יש טעם לפגם בכך שצעירה בת 20 וכמה (ולא חשוב אם זה צעירה או צעיר) אומרת: "שמיר, אתה משקר!" או "פרס, אתה מרמה!"

שמיר, ולא מר שמיר. פרס, ולא מר פרס. מה, הם חברים שלהן? כששמיר אומר זאת על פרס, או פרס על שמיר, הרי זו קטטה בין שני פוליטיקאים בכירים. כשווילי מחליף גידופים עם ביבי נתניהו, ניחא. שני מיקצוענים.

אבל כאשר גברת שכירה, שהחלב לא התייבש מאחורי אוזניה,



דולב

פרמינגר

מדברת בנסות פרועה כזאת על מנהיגים בכירים, הרי זה צורם את האוזן. אני יכול לוותר על הגברת פרמינגר ועל הגברת דולב גם יחד.

עכשיו כבר מאוחר מדי לשנות. נא לרשום לפעם הבאה: כדאי מאוד לוותר על כל דוגמניות-השידור האלה.

## פנים חדשות במראה

כולם חרשים לגמרי. למערך יש "פנים חדשות ורעננות". עובדה: רואים חבורה של בני 40, לא כולם בעלי כושר אתלטי מעולה, מקפצים בקלילות על הג'בלאות.

הליכוד? ועוד איך חדשי? כיבי חדש. בני חדש. וגם עמור ושיטרת ועמיתיהם, כמעט חדשים.

המפד"ל חדשה לגמרי-לגמרי. יוסף בורג איננו, זבולון המר "הצעיר" כמעט ונגעלם. בחורים צעירים ונמרצים מתחרים עם התחיה.

מפ"ם חדשה מאין כמוה. יאיר צבן, שלא גדל בשום קיבוץ, וגם לא בשומר הצעיר. כל השיכבה הוותיקה של מפ"ם נעלמה כלא היתה.

חר"ש? החברה תמר רונצסקי, במיבטא צברי בוטה, מסבירה מה שיש להסביר. כל המועמדים הבכירים של המיפלגה הם בבחינת הרואים ואינם נראים.

והרי תופעה מעניינת. טביעי שמיפלגה ותיקה תרצה להדגיש את יכולתה להשתנות, לקלוט כוחות חדשים, לצעוד עם הזמן. זה בסדר.

אך התכחשות מוחלטת כזאת למה שהיה, תוך פיברוק מהות חדשה לחלוטין, אומרת דרשני.

שהרי יש בכך הוראה שאין להתגאות במה שהיה, כמה שנעשה